

VII.564.54.2021.AMB

**Pan
Grzegorz Wrona
Naczelny Rzecznik
Odpowiedzialności Zawodowej,
Naczelna Izba Lekarska**

ePUAP

Szanowny Panie Rzeczniku!

Do Rzecznika Praw Obywatelskich wpłynęło pismo stowarzyszenia „Wolne wybory” dotyczące działań podejmowanych przez Pana Rzecznika względem sygnatariuszy „Listu otwartego polskich lekarzy, naukowców i pracowników służby zdrowia do polskich władz oraz mediów” oraz „Apelu naukowców i lekarzy w sprawie szczepień na koronawirusa SARS-CoV-2”.

Zgodnie z przekazanymi informacjami, sygnatariusze powyższych pism są wzywani przez Rzecznika do składania w tej sprawie wyjaśnień. Ponadto, w kierowanych do nich pismach wskazano, że brak odpowiedzi na nie zostanie uznany jako przyznanie, że samodzielnie podpisali bądź wyrazili zgodę na umieszczenie ich nazwiska na liście sygnatariuszy wspomnianych wystąpień.

W związku z powyższym pragnę zwrócić uwagę Pana Rzecznika na następujące kwestie. W pierwszej kolejności pragnę wskazać, że Rzecznik Praw Obywatelskich podziela stanowisko Pana Rzecznika wyrażone w piśmie z dnia 21 kwietnia br. (znak: L.dz.1443/21 NRO - 5/21), w którym stwierdzono, że „nie można (...) w sposób ogólny

utożsamiać swobody wypowiedzi lub prawa do krytycznej oceny działań określonych władz czy instytucji z prawem do swobodnego głoszenia przez lekarzy, czyli osoby wykonujące zawód publicznego, poglądów niezgodnych z aktualną wiedzą naukową albo promujących postawy antyzdrowotne”. Stanowisko to znajduje poparcie w art. 71 zd. 2 Kodeksu Etyki Lekarskiej, z którego wynika, że lekarz swoim postępowaniem, również poza pracą zawodową, nie może propagować postaw antyzdrowotnych. Tym samym, w ocenie Rzecznika, nie wyklucza odpowiedzialności zawodowej lekarza publikowanie przez niego informacji dotyczących zdrowia, które są fałszywe bądź stanowią manipulację.

Równocześnie jednak prezentowanie poglądów, które nie pozostają w zgodzie z przeważającym stanowiskiem nauki, jeśli tylko znajdują oparcie w rzetelnych badaniach naukowych, nie może – w ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich – prowadzić do podejmowania względem lekarzy działań dotyczących odpowiedzialności zawodowej. Ograniczenie możliwości prezentowania naukowych, choć mniejszościowych twierdzeń, może bowiem mieć negatywny wpływ na rozwój działalności naukowej, która dążyć winna do zgłębienia prawdy, tj. do „ustalenia obiektywnie weryfikowalnego opisu rzeczywistości” (M. Safjan, L. Bosek, *Konstytucja RP. Tom I. Komentarz do art. 1-86*, Legalis/el.).

W związku z tym pragnę zwrócić uwagę Pana Rzecznika na konieczność uwzględnienia w toczących się postępowaniach wszelkich relewantnych dowodów, w tym m.in. ewentualnych wiarygodnych badań potwierdzających bądź zaprzeczających tezę głoszoną przez sygnatariuszy wystąpień.

Wątpliwości Rzecznika Praw Obywatelskich budzi natomiast zawarta w kierowanych do lekarzy pismach informacja, że brak odpowiedzi na wystąpienie Pana Rzecznika będzie oznaczał przyznanie się do faktu bycia sygnatariuszem listu bądź apelu. Sam bowiem akt milczenia nie może być utożsamiony z przyznaniem określonych faktów. Przyjęcie takiej koncepcji procesowej pozostawałoby w sprzeczności z stosowanym odpowiednio w postępowaniach w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej lekarzy art. 74 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. *Kodeks postępowania karnego* (Dz. U. z 2021 r. poz. 534), z którego wynika brak obowiązku oskarżonego dowodzenia swojej niewinności oraz dostarczania dowodów na swoją niekorzyść. Przyjmuje się, że oskarżony ma również prawo do milczenia, z którego to milczenia nie można wywodzić negatywnych konsekwencji dla

oskarżonego (tak np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 25 kwietnia 2001 r., sygn. akt II AKa 674/01).

Mając na uwadze powyższe, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o *Rzeczniku Praw Obywatelskich* (Dz. U. z 2020 r. poz. 627), zwracam się z uprzejmą prośbą o przedstawienie stanowiska w sprawie.

Z poważaniem

Stanisław Trociuk

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Stowarzyszenie „Wolne wybory”

ul Marszałkowska 58

00-545 Warszawa